

Polja

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja
 novi sad — godina XXXIV cena 1.500 dinara
 septembar '88. broj 355

i-dolazi noć

selimir radulović

APOLONIJSKA

Na dan sudnji majko
 Dok privijam prostirku dana
 Tvoju otmjenu zarazu raznosi topli vjetar.
 U zorin cik kad sve je bliži čas mrenja
 Sjećanja rastu i diše mjesečeva smola
 Njegova besmrtna svirka bruji predjelom duše.
 I tu svetkuje naša družba.

A znaš —
 Ostavljaš suvo granje
 Prepuštaš plaho roblje
 Gubiš zlačanu kopču — božansku pravdu.
 A vidiš —
 Naše nehajne kretnje
 Talog pravednog gnjeva
 Vrelo sjemenje oka.

I duge kolone duge andeoske.
 Na dan suzni starice
 Dok privijaš stostruki plam
 A nebeska rijeka uvire u tvoja njedra
 U bujici blagih strijelja
 Zaškri sestrin lik.

Kao duša čista izjutra

2.
 Kad se uz kafu razgali
 A svijetom razlegne sudbeni udar srca
 Kao travka kad se ispod noge ljudske
 Stidljivo izvije
 Tako i ti pretiha nebesnice
 Svikla na dnevne zavade
 Rastjeruješ zebnju — zapjevaš ognjeni psalam.

i — dolazi noć.

PRČANJ, AVGUST

Čvršći neka je korak tvoj
 Prolazniče koji sred ove čiste plaveti
 Slažeš zlatne zalihe.
 I lakša neka je tvoja ruka
 Od klesareve što neopazice
 Gradi novi svijet.
 Šest dana i šest noći
 Nek oblijeću tvoje tamne legije
 Vezujući gdje se kida i driješeći gdje se vezuje.

Čvršći neka je korak tvoj
 Namjerniče iz čijih grudi kulja
 Sunčana lava i bogovi što rastu
 Tu pored tebe
 Nek razvedre tvoje plaho lice
 I strgnu drevne ožiljke.

Ti koji svunoć zatežeš vihorne strijele
 I vitlaš ružinim laticama.
 Ti koji danju vladaš a noću zebeš.
 Ti koji vječno vladaš i vječno zebeš.

Čvršći neka je korak tvoj
 Bezimeni što razgrčeš zlatni prah duše
 I gladiš brazdastu monahovu glavu
 Dok sa svojih besmrtnih visova
 Danomice svijetliš i mračiš.

Tvoj ognjeni posjed
 Tvoja lepljiva pupčana vrpca
 Stranče nek čuva tajne zanebesja
 Dok sa usana otiče pjesma siromaha
 I — dolazi noć.

postmodernizam
 crnjanski
 tumačenje mita

habermas versus derida i kritika dionizijske duhovnosti

alpar lošonc

Naslov, koji inače ne pokriva, bar u potpunosti ciljeve ovog članka zahteva objašnjenje. Habermas versus Derida? Dakako, ovdje nije upitna činjenica postojanja razlike između ovih mislilaca, nego se postavlja pitanje opravdanosti posebnog tretiranja ovih razlika. Odstupanja između njih su naime i suviše očigledne: čak i onaj čitalac koji posедуje površne »informacije« o Habermasovoj zamisli teorije komunikativnog delanja ili o njegovim rigidnim stavovima u vezi postmodernističkog diskurza može »znati« o razlozima i formama njihove suprotstavljenosti. Šta može dakle opravdati tematizovanje i tumačenje evidentnih razlika između ovih mislilaca koji se kreću sasvim suprotnim duhovnim kolosecima?

Pitanje tim više traži odgovor, jer ovakvom tumačenju s obzirom na ostru kritiku Deride, upravo Habermas podaruje uporišne tačke. Želio bih zapravo dobiti odgovor na sledeće pitanje: na koji način pokazuje habermasovsko mišljenje sopstvenu diferenciju specificu u okviru »sueljavavanja« sa filozofijom Žaka Deride? Da li situiranost habermasovskog mišljenja naspram Deride pokazuje problematične tačke njegove teorije, da li obznanjuje ova suprotstavljenost povredivost teorije komunikativnog delanja, ako se tako hoće?

Mišljenje Žaka Deride, uprkos velikom doprinosu u formiranju postmodernog horizonta, ređe je prisutan kao kritički predmet u Habermasovim tumačenjima i kritikama. Tako u studiji u knjizi *Moralbewusstsein und kommunikatives Handeln*¹ gde Habermas daje kritički pregled novih filozofskih škola i struja i gde stremi ka tome da skicira novi krug zadataka filozofije, neočekivano izostaje čak i spominjanje imena pisca Gramatologije. Ne govori Habermas o apostolu dekonstrukcije ni u jednom svom novijem članku, gde analizira intencije postmoderne u sklopu kritike radikalnog kontekstualizma — u svetlu filozofsko-istorijskih artikulacija kategorijalnog para Jednog i Mnogstva². Kritikuje Deridu međutim u intervjuu datom časopisu *New Left Review*. Ovdje Haber-